

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 30. novembrī
(OR. en)

16230/23

COH 93

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2023. gada 30. novembris
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	15523/23
Temats:	Kohēzijas politikas nākotne – Padomes secinājumi (2023. gada 30. novembris)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par kohēzijas politikas nākotni, kurus Padome (Vispārējās lietas/kohēzija) apstiprināja 3989. sanāksmē 2023. gada 30. novembrī.

Padomes secinājumi par kohēzijas politikas nākotni

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

- 1) ATGĀDINA savus 2022. gada jūnija secinājumus par paziņojumu par 8. kohēzijas ziņojumu “Kohēzija Eiropā 2050. gada perspektīvā”, kā arī 2022. gada novembra secinājumus par kohēzijas politiku;
- 2) ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka kohēzijas politika kopš tās izveides ir bijusi ES integrācijas procesa pamatpīlārs, kas nodrošina konvergenci starp dalībvalstīm un dalībvalstīs, uzlabo tās iedzīvotāju labbūtību un dzīves kvalitāti, kā arī veicina vienlīdzīgus konkurences apstākļus vienotajā tirgū;
- 3) UZSVER, ka kohēzijas politikai arī turpmāk jābūt vienam no galvenajiem ES pīlāriem, līdz ar ko tās vienīgais mērķis ir veicināt Savienības vispārēju harmonisku attīstību un stiprināt tās ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, vienlaikus samazinot dažādu reģionu attīstības līmeņa atšķirības un vismazāk attīstīto reģionu atpalicību.

No reģioniem, uz kuriem tas attiecas, īpaša uzmanība ir veltīta lauku apvidiem, apvidiem, kurus skar rūpniecības restrukturizācija, kā arī reģioniem, kuros ir būtiski un pastāvīgi dabiski vai demogrāfiski traucēkļi, piemēram, galējie ziemeļu reģioni ar mazu iedzīvotāju blīvumu, kā arī salas un pārrobežu un kalnu reģioni;

- 4) UZSVER, ka kohēzijas politika ir politika visiem ES reģioniem, taču mērķtiecīgāks un pielāgojams atbalsts būtu jānodrošina jo īpaši mazāk attīstītajiem reģioniem, kuri joprojām saskaras ar strukturālām problēmām, ko saasina neseno krīžu daudzkārtējie asimetriskie satricinājumi, un kuriem tajā pašā laikā joprojām nav pamata infrastruktūras un piekļuves pakalpojumiem;

- 5) APZINĀS tālāko reģionu īpatnības, proti, to strukturāli ekonomisko un sociālo stāvokli, kuru pasliktina to attālinātība, izolētība, nelielais izmērs, sarežģītais reljefs un klimats, dabiski apdraudējumi un ekonomiskā atkarība, kas palielina jaunus riskus un nevienlīdzību, kura potenciāli ietekmēs visas ES teritoriālo kohēziju kopumā. AICINA Komisiju attiecīgajos ietekmes novērtējumos pilnībā izmantot iespējas, ko sniedz Līguma 349. pants, un kā specifisku un īpašu kritēriju sistemātiski integrēt tās turpmāko tiesību aktu priekšlikumu ietekmi uz tālākajiem reģioniem;
- 6) APZINĀS, ka ir reģioni, kuros ir būtiska un pastāvīga ekonomiskā vai demogrāfiskā atpalcība, piemēram, galējie ziemeļu reģioni ar ļoti mazu iedzīvotāju blīvumu un salu, pārrobežu un kalnu reģioni, un ka šiem reģioniem ir vajadzīgi īpaši pasākumi, lai novērstu minēto atpalcību;
- 7) ATZĪST, ka, neraugoties uz kohēzijas politikas atbalstu, ir vairāki reģioni, kuri nonākuši tā dēvētajā attīstības slazdā vai kuros pastāv risks tādā nonākt, kā tas uzsvērts 8. ES kohēzijas ziņojumā. Šiem reģioniem ir raksturīgi ilgstoši lēnas vai negatīvas izaugsmes periodi, zems produktivitātes pieaugums un zems darbvietu radīšanas līmenis. Turklāt daži reģioni saskaras ar talantu attīstības slazdu risku, proti, darbaspēka samazināšanos un zemāku terciārās izglītības līmeni. UZSKATA, ka kohēzijas politikai būtu jāatbalsta reģionālās stratēģijas, lai izvairītos no šiem slazdiem;
- 8) AICINA Komisiju un dalībvalstis izpētīt to, kā izmērīt un novērtēt dažādo teritoriju īpašās vajadzības, lai kohēzijas politika pēc 2027. gada labāk atbilstu vajadzībai pēc harmoniskas attīstības;
- 9) ATZĪST, ka kohēzijas politika ir ilgtermiņa politika, nevis krīzes instruments. UZSVER kohēzijas politikas nodrošināto izšķirošo un izlēmīgo rīcību neseno krīžu risināšanā, novēršot to negatīvo sociālekonomisko ietekmi un nepieļaujot esošo asimetriju saasināšanos. UZSKATA, ka kohēzijas politikas tiesiskajam regulējumam vajadzētu spēt pielāgoties jaunām norisēm un negaidītiem notikumiem, un vienlaikus atgādina kohēzijas politikas ilgtermiņa pārveidojošo raksturu un strukturālos mērķus;

- 10) ATGĀDINA, ka ir virkne jaunu izaicinājumu, kas ietekmē ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un konvergenci. Tie ir, piemēram, demogrāfiskās tendences, migrācija, klimata pārmaiņas un to negatīvās sekas, savienojamība, zaļā un digitālā pārkārtošanās, enerģētiskā izolētība, ģeopolitiskā nestabilitāte pie ES ārējām robežām, jo īpaši austrumu robežām, vai ekonomiskās aktivitātes un iedzīvotāju koncentrācija lielās pilsētu teritorijās; šie izaicinājumi jārisina iekļaujošā un taisnīgā veidā, nodrošinot, ka neviens netiek atstāts novārtā. AICINA Komisiju gaidāmajās debatēs par kohēzijas politiku 2027. gadam izstrādāt iespējas, lai ar kohēzijas politiku varētu sniegt labāku un mērķtiecīgāku atbalstu reģioniem minēto problēmu sekmīgai risināšanai, jo īpaši, ņemot vērā zaļo un digitālo pārkārtošanos un atšķirīgo sociālekonomiskās attīstības līmeni;
- 11) ATZĪST, ka izaugsmi veicinošu reformu sasaiste ar stratēģiskām investīcijām ir attīstības un noturības dzinējspēks ne tikai katrai dalībvalstij, bet arī visiem to reģioniem, ietverot pieredzi, kas jāņem vērā turpmākajā kohēzijas politikā attiecībā uz to, kā atbalstīt reformas. AICINA Komisiju gaidāmajās debatēs par kohēzijas politiku laikposmam pēc 2027. gada izstrādāt iespējas dinamiskākai, efektīvākai un mērķtiecīgākai kohēzijas politikai ar skaidrām prioritātēm un vēl vairāk stiprināt investīciju orientāciju uz rezultātiem, kā arī uzlabot saikni starp kohēzijas politiku un Eiropas pusgadu;
- 12) ATGĀDINA, ka dalīta pārvaldība un partnerības princips ir kohēzijas politikas neatņemama daļa, nodrošinot daudzlīmeņu pārvaldības sistēmu, kas saglabā līdzsvaru lēmumu pieņemšanā starp Komisiju, dalībvalstīm, reģioniem un vietējām pašvaldībām, vienlaikus cieši iesaistot partnerus un tādējādi radot līdzatbildības sajūtu attiecībā uz programmām un attīstības tendencēm, kā arī veicinot piederību Eiropas projektam;
- 13) ATGĀDINA, ka kohēzijas politikas izstrādē un plānošanā ir svarīgi nodrošināt konkrētai vietai pielāgotu pieeju;

- 14) AICINA nodrošināt vispārēju izpratni par to, lai nevienā Savienības politikas jomā un iniciatīvā netiktu nodarīts kaitējums kohēzijai. AICINA Komisiju, kad tā sagatavo tiesību aktu priekšlikumus, plaši izmantot teritoriālās ietekmes novērtējumus, lai apzinātu teritoriālo ietekmi uz attiecīgajām teritorijām un reģioniem;
- 15) UZSVER, ka ir jānodrošina, lai kohēzijas politikas plānošana un īstenošana būtu vērsta uz Eiropas Savienības kohēzijas prioritātēm un spējīga pielāgoties reālajai situācijai reģionos, ņemot vērā to teritoriālās īpatnības un neaizsargātību;
- 16) UZSVER, ka kohēzijas politikas pārvaldībai ir vairāki administratīvie šķēršļi, kas ierobežo tās efektivitāti, un MUDINA izpētīt visus iespējamās vienkāršošanas veidus, tostarp iespēju izstrādāt tā dēvēto vienotās revīzijas principu;
- 17) AKCENTĒ TO, ka konverģences procesā un kohēzijas politikas efektivitātes nolūkā visos līmeņos ir svarīga laba pārvaldība un spēju veidošana;
- 18) ATKĀRTOTI UZSVER, ka vienkāršošanas centieniem ir arī jāgarantē augsti standarti krāpšanas un korupcijas novēršanai un apkarošanai, un UZSVER, cik svarīgi ir aizsargāt Savienības finanšu intereses, ņemot vērā Regulu par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai;
- 19) UZSVER papildināmību un sinerģijas, kas jānostiprina starp kohēzijas politiku un citām attiecīgām Eiropas politikas jomām un iniciatīvām jau to izstrādes posmā, lai palielinātu to saskaņotību un efektivitāti un samazinātu administratīvo slogu dalībvalstīm, reģioniem un saņēmējiem; un AICINA Komisiju apsvērt stratēģiskāku pieeju šādas konsekvences nodrošināšanai;
- 20) PIENĒM ZINĀŠANAI, ka Atveseļošanas un noturības mehānisms ir ieviests kā pagaidu instruments Covid-19 pandēmijas ietekmes ierobežošanai. ATZĪST, ka ir svarīgi ņemt vērā mehānisma revīzijas un novērtēšanas rezultātus, lai savlaicīgi izdarītu secinājumus no tā darbības rezultātiem;

- 21) AKCENTĒ pārrobežu, transnacionālās, starpreģionālās un tālāko reģionu sadarbības nozīmīgumu un iespējas, ko tā sniedz dalībvalstīm un to reģioniem, un UZSVER, ka savstarpēja sadarbība veicina reģionu attīstību un ES integrāciju; AICINA Komisiju veicināt *Interreg* un Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta operatīvo koordināciju;
- 22) AICINA Komisiju turpināt ciešo sadarbību un viedokļu apmaiņu ar dalībvalstīm par galvenajiem elementiem debatēs par kohēzijas politiku pēc 2027. gada.
-